

Būsimų pirmokų brandumas bei pasirengimas mokyklai

Parengė psichologė Inga Bazilevičienė
2025m.

Kiekvienas vaikas yra unikalus.

Mokyklai brandus yra tas vaikas, kurio savivoka, savęs vertinimas, emocijų, savikontrolės, pažinimo ir kiti procesai yra pasiekę šešiamečiui būdingą susiformavimo lygį, o pasiekimai – mokymosi pradžia reikalingų žinių, mokėjimų, gebėjimų apimtį bei kokybę.

Svarbiausi požymiai, rodantys vaiko brandumą mokyklai:

1. Socialinis - emocinis brandumas:

- Žino savo vardą, pavardę, amžių, šeimos sudėtį;
- Pats prausiasi, apsirengia, tvarko savo daiktus - stengiasi būti savarankiškas;
- Valdo savo spontaniškus norus dėl bendro žaidimo, veiklos;
- Nugali savo baimę, nedrąsumą;
- Bendradarbiauja su kitais vaikais: kalbasi, tariasi, aiškinasi su kitais, ką ir kaip darys.

2. Vaiko intelektualinė branda:

- Smalsauja, klausinėja, tyrinėja aplinką, žiūrinėja knygas;
- Turi darbinės atminties įgūdžius (žino, ko reikia žaidimui, ką kur padėjo, atsimena, kas ką sakė, ko prašė, ką ir kaip darė, išimena eilėraščius, dainelių žodžius, šokio judesius);
- Moka teirautis, pasakoti, aiškinti, nupasakoti, nurodyti;
- Moka susikaupti, išlaikyti dėmesį, logiškai mąstyti, išivaizduoti, sklandžiai reikšti mintis, logiškai įsiminti.

3. Nuostata ir pasirengimas tapti mokiniu:

- Domisi knygomis (mėgsta vartyti, prašo paskaityti, domisi raidėmis);
- Ranka pasirengusi rašymui (gerai kopijuoja linijas, figūras, spalvindamas laikosi kontūrų, taisyklingai laiko pieštuką);
- Nusiteikęs eiti į mokyklą.

Sėkmingas vaiko prisitaikymas mokykloje didele dalimi priklauso nuo to, kaip vaikas paruošiamas ir nuteikiamas namuose.

Praktika rodo, kad greičiau prie naujo gyvenimo ritmo pripranta vaikai, lankę vaikų darželį.

Kaip palengvinti pirmokų prisitaikymą
prie naujos aplinkos?

- Aprodokite vaikui mokyklą: jos kiemą, pavaikščiokite koridoriais , užeikite į būsimą klasę (tai padės vaikui priprasti prie naujos aplinkos, mokykla nebebus tokia svetima).
- Supažindinkite vaiką su jo būsima mokytoja dar iki pamokų pradžios.

- Pabandykite supažindinti vaiką su keliais būsimais klasiokais (draugystės faktorius – vienas esminių adaptacijos procese, tad išankstinė pažintis gali talkinti prisitaikant).
- Papasakokite apie pamokų tvarkaraštį, pamokų ir pertraukų laiką, mokyklos šventes.
- Pieškite mokyklą, žaiskite mokyklą (taip vaikas jam saugiu būdu “išveikia” nerimą bei “prisiliečia” prie jam naujų situacijų).

- Normalizuokite vaiko jausmus (jaudintis yra visiškai normalu, pasidalinkite savo prisiminimais, kada ir Jūs nerimavote prieš pradedant eiti į pirmą klasę);
- Leiskite vaikui žinoti, kad iškilus sunkumams, Jūs padėsite juos įveikti (tai sukuria saugumą, mažina įtampą)
- Nepamirškite paaiškinti vaikui, ***kodėl*** jis turi eiti į mokyklą.

Vaikas pradėjo lankyti mokyklą...

Svarbiausia šiuo periodu - leisti jam įgyti savarankiško darbo patirties ir pajusti asmeninę atsakomybę.

- Mokykloje nebaigtų užduočių užbaigimas namuose, jų tikrinimas - suformavus vaikui įgūdį, vis labiau atsitraukite, perkeldami atsakomybę jam pačiam.
- Pasistenkite neįkyrėti vaikui savo klausimais ir priekaištais dėl pasiekimų.
- Stenkitės vaiko nekritikuoti, kai jis užbaigia mokykloje pradėtas užduotis. Tai pamažu sunaikina vaiko pasitikėjimą savimi ir tik dar labiau prailgina užduočių atlikimo laiką.

- Patogiausią laiką pamokų ruošai pasirinkite kartu su vaiku. Tegu jis pasijunta aktyvus ir lygiavertis, sprendžiant šį klausimą. Niekas taip nedisciplinuoja, kaip dalyvavimas taisyklių kūrime lygiomis teisėmis su tėvais.

- Klauskite, ką vaikas jaučia eidamas į mokyklą, leiskite pasidalinti ir teigiamais, ir neigiamais išgyvenimais.
- Bandykite sudominti vaiką teigiamais momentais: įdomia mokykline veikla, galimybėmis susirasti naujų draugų.

Kas rodo, jog prisitaikymas
vyksta sėkmingai?

- Vaiko pasitenkinimas mokymo procesu (vaiko teigiami atsiliepimai apie mokyklą, nerimo mažėjimas ir išnykimas).
- Lengvai įveikiama mokymo programa.
- Savarankiškumas, atliekant užduotis.
- Pasitenkinimas tarpusavio santykiais su klasiokais bei mokytoja.

Pirmoji mokytoja – labai svarbus žmogus Jūsų šeimos gyvenime. Gerai, jei nuo pat pradžių užsimezga šiltas kontaktas. Įsiklausykite į mokytojos patarimus. Bet koks Jūsų dalyvavimas mokyklos gyvenime bus tik į naudą Jūsų vaikui.

